

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621204642
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6621204642.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkýň JUDr. Janky Benkovičovej a JUDr. Janky Boroškovej, v právnej veci starostlivosti o maloletú G. E., narodenú XX. XX. XXXX, t. č. umiestnenú v Diagnostickom centre, Slovinská 1, 821 04 Bratislava, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matky C. E., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom M. XX, XXX XX B. a otca neurčeného, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na uloženie opakovaného výchovného opatrenia, o odvolaní prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 8P/75/2021-12 z 24. novembra 2021, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil maloletej opakované výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci, najdlhšie na dobu troch mesiacov od 07. 12. 2021. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nad výchovou maloletej bolo uznesením č. k. 12P/55/2021-31 zo dňa 27. 08. 2021 o neodkladnom opatrení nariadené výchovné opatrenie spočívajúce v pobyte v Diagnostickom centre, Slovinská 1, Bratislava na dobu najdlhšie 3 mesiace od jej umiestnenia. Maloletá bola následne do centra umiestnená dňa 07. 09. 2021. Aktuálne bolo preukázané, že diagnostika maloletej ešte nie je ukončená, jej správanie nie je stabilizované a návrat do domáceho prostredia (v ktorom matka výchovu a starostlivosť o maloletú nezvládala) by v súčasnosti, keď si maloletá začala postupne osvojovať pozitívne vzorce správania, mala na ňu nepriaznivý vplyv. Vývin maloletej si vyžaduje opakované nariadenie výchovného opatrenia formou pobytu v menovanom diagnostickom centre. Preto okresný súd návrhu vyhovel a uložil opakované výchovné opatrenie najdlhšie na dobu 3 mesiace od 07. 12. 2021 dodávajúc, že v zmysle § 330 ods. 2 Civilného sporového poriadku v tejto veci povaha veci pripúšťa, aby bolo nariadené neodkladné opatrenie totožné s výrokom vo veci samej. Inak prvoinštančný súd bez bližšieho vysvetlenia citoval v uznesení ust. § 2 a § 367 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 a 2 a § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 37 ods. 3, 5, 7 a 8 Zákona o rodine a § 30 ods. 1 zákona č. 305/2015 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 52 CMP.

3. V zákonnej lehote podal proti uzneseniu odvolanie prokurátor. Navrhol, aby uznesenie okresného súdu bolo zmenené a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý, aby po uplynutí doby trvania prv nariadeného výchovného opatrenia bola maloletá ponechaná v diagnostickom centre a aby

úradu práce bola uložená povinnosť podať návrh na uloženie opakovaného výchovného opatrenia do 15 dní od doručenia uznesenia.

4. Prokurátor v odvolaní poukázal na ust. § 361 a § 367 CMP a na ust. § 325 ods. 1 a § 330 ods. 2 CSP namietajúc, že nie je možné neodkladným opatrením, teda inštitútom, ktorý umožňuje bezodkladne upraviť pomery rozhodnúť o uložení výchovného opatrenia. Jedná sa o odlišné právne inštitúty s odlišným právnym základom, účelom a aj trvaním.

5. Kolízny opatrovník navrhol napadnuté uznesenie v plnom rozsahu potvrdiť považujúc ho za správne. Poukázal na správu Diagnostického centra, Slovinská 1, Bratislava zo dňa 12. 11. 2021, ktoré odporučilo predĺženie pobytu maloletej o tri mesiace, nakoľko počas pobytu v diagnostickom centre je jej správanie menovanej kolísavé. Pokiaľ malo byť predchádzajúce výchovné opatrenie ukončené dňa 07. 12. 2021, v záujme toho, aby nebol prerušený prechod odbornej pomoci maloletej, navrhol nariadiť opakované výchovné opatrenie.

6. Ďalšie vyjadrenia počas odvolacieho konania podané neboli.

7. Na podklade prokurátorom podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP (t. j. bez viazanosti rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) uznesenie prvoinštančného súdu podľa § 388 CSP zmenil a podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

8. V prejednávanej veci súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie o opakovanom výchovnom opatrení spočívajúcom v predĺžení pobytu maloletej v Diagnostickom centre, Slovinská 1, Bratislava. Odvolací súd sa stotožňuje s prokurátorom, že výchovné opatrenie (a to ani opakované) nie je možné nariadiť neodkladným opatrením. Odvolací súd sa touto otázkou už zaoberal a v uznesení sp. zn. 12CoP/52/2021 zo dňa 20. 10. 2021 uviedol, že účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je nariadenie neodkladného opatrenia na mieste, ak si to vyžaduje verejný záujem (§ 361 CMP), ak je potrebné nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere (§ 366 CMP) a aby ten, kto má maloletého pri sebe, odovzdal ho do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti (§ 367 ods. 1 CMP). Ustanovenie § 367 CMP odráža úpravu v mimosporových konaniach, v ktorých sa ponecháva širší priestor pre ingerenciu štátu a realizáciu verejnej moci pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti, s cieľom ochrany práv účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu, ak si to vyžaduje neodkladná ochrana práv a právom chránených záujmov. Pokiaľ ide o inštitút neodkladných opatrení, treba uviesť, že neodkladné opatrenia sú neodkladnými predovšetkým v tom zmysle, že ich možno nariadiť aj pred začatím konania vo veci samej, sú prípustné aj počas konania, ako aj po jeho skončení podľa ust. § 324 ods. 1 CSP. Z charakteru neodkladného opatrenia taktiež vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Vo všetkých veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Podľa aktuálne platnej právnej úpravy neodkladné opatrenie môže nahradiť aj rozhodnutie vo veci samej.

9. Z ust. § 330 ods. 2 CSP vyplýva, že ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť aj neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. Kritériom pre akceptovateľnosť takéhoto rozhodnutia je to, či totožnosť výrokov pripúšťa povaha veci. Súd teda vždy individuálne vyhodnotí, či povaha prejednávanej veci pripúšťa nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia z hľadiska totožnosti výrokov. S prihliadnutím na citované ustanovenie nemožno abstraktne vymedziť, ktoré subjektívne nároky svojou povahou pripúšťajú nariadenie neodkladného opatrenia s výrokom totožným vo veci samej, avšak, ako to vyplýva z výkladu danej právnej normy, spravidla pôjde o špecifické zdržovacie nároky, pri ktorých musia byť súčasne splnené podmienky nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 1 CSP. Okruh potenciálnych nárokov z daného hľadiska tým nie je vyčerpaný. Argumentačne udržateľný právny záver v konkrétnej veci si vždy vyžaduje zohľadnenie

relevantných okolností prípadu, avšak z povahy veci je zrejmé, že takéto rozhodnutia neprichádzajú do úvahy v prípade určovacích výrokov, štandardných žalôb o zaplatenie peňažnej sumy, a pod..

10. I keď CSP upustil od pôvodnej koncepcie bezpodmienečnej väzby neodkladného opatrenia na konanie vo veci samej, naďalej platí, že procesné zabezpečenie musí mať vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku, pričom však priamo neodkladnými opatreniami by nemali byť riešené hmotnoprávne nároky samotné. V zmysle uvedeného je tak zrejmé, že potreba nariadenia neodkladného opatrenia musí vychádzať zo vzťahu, ktorý je predmetom súdneho konania o nároku vo veci samej s prepojením na konanie vo veci samej v rozsahu vyplývajúcom zo zákona.

11. Odvolací súd poukazuje na charakter a účel neodkladných opatrení. Rovnako poukazuje na ust. § 325 ods. 1 CSP a zdôrazňuje, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností uvedených v návrhu a v prípade konania vo veciach starostlivosti o maloleté deti, aj bez návrhu. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov a potreba ich úpravy musí byť vždy bezodkladná, to znamená naliehaná a nevyhnutná.

12. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že v predmetnej veci boli splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 330 ods. 2 CSP. Podľa odvolacieho súdu povaha prejednávanej veci nepripúšťa vydanie navrhovaného neodkladného opatrenia.

13. Odvolací súd zastáva názor, že nemožno neodkladným opatrením nariadiť výchovné opatrenie, nakoľko výchovné opatrenie je samostatným konaním, upraveným hmotným právom podľa ust. § 37 Zákona o rodine, vyžadujúcim postup ako v konaní vo veci samej, t. j. nariadenie pojednávania, vykonanie dokazovania a rozhodnutie vo veci samej, ktoré sa stáva po nadobudnutí právoplatnosti exekučným titulom. Ak by súd vyhovel takémuto návrhu a uložil by splnenie povinnosti už priamo v rozhodnutí o neodkladnom opatrení, konanie vo veci samej by stratilo svoj zmysel, resp. nebolo by o čom konať, lebo o výchovnom opatrení by sa rozhodlo už nariadením neodkladného opatrenia. V prípade nariadeného neodkladného opatrenia v znení požadovanom navrhovateľom neodkladné opatrenie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej ochrany, ale konzumuje vec samú bez toho, že by tomu predchádzalo riadne zistenie skutočného stavu (§ 35), ktoré je vo veciach starostlivosti o maloletých nevyhnutné.

14. Návrh na odovzdanie maloletého dieťaťa do ústavného zariadenia neodkladným opatrením (ale aj jeho ďalšie ponechanie v ňom), ktorému nepredchádza také dôkladné dokazovanie ako pri rozhodovaní vo veci samej je súladný s ust. § 367 ods. 1 CMP. Takýto návrh nepresahuje rozsah dokazovania, ktorý vyžaduje CMP pre rozhodnutie vo veci samej. Avšak pokiaľ ide o samotné výchovné opatrenie nariadené podľa § 37 Zákona o rodine, toto je možné uložiť len rozhodnutím o merite veci a nie neodkladným opatrením ako prostriedkom primárne určeným na okamžité riešenie určitej situácie. Nariadenie výchovného opatrenia (jeho opakované uloženie) nie je z hľadiska § 330 ods. 2 CSP zlučiteľné s povahou neodkladného opatrenia ako to nesprávne interpretoval prvoinštančný súd.

15. Z týchto dôvodov musel odvolací súd zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Odvolací súd dodáva, že nebolo možné v odvolacom konaní bez zodpovedajúceho návrhu na začatie konania (§ 23 ods. 1 CMP), resp. bez toho, aby bolo začaté konanie bez návrhu (§ 23 ods. 2 CMP) nariadiť neodkladným opatrením ponechanie maloletej v diagnostickom centre ako to požadoval prokurátor. V tomto smere bude po vrátení spisu úlohou prvoinštančného súdu, aby zhodnotil potrebu začatia konania (§ 23 ods. 2 CMP) o neodkladnom opatrení vo vzťahu k ponechaniu maloletej v predmetnom diagnostickom centre.

16. Keďže odvolací súd zmenil uznesenie okresného súdu a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, musel podľa ust. § 396 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 CSP rozhodnúť o trovách celého konania (prvoinštančného aj odvolacieho konania) a aplikujúc ust. § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.